1938 ий
3
июль
№ 58 (441)
Акш 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетар-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

У ЗАЕМ

Мемнан правительстве Кумышо Вичияшлык Заемым лукмо нерген пунчалым луктын. Кажне пашазе, колхозник, служащий да элын вийжым ончыкыжмат пеҥгыдемдаш тыршыше чыла шемер-шамыч у заемым лукмо нерген правительствын пунчалжым кугу куанымаш дене вашлийыт.

Капиталистический эллаште заем эксплоататоршамычым пойдарымашке, пашазе ден кресаньыкым пызыраш да у сарым ямдылашлан кая. Мемнан Совет республикыште йӧршеш вес тӱс. Мемнан правительствын лукмо заемшамыч калыкын интересыжлан гына служитлат.

Кумышо Вичияшлык Заемым чылаже 5 миллиард теҥгеаш лукталтеш. Тыгакак эртыше кок сталинский вичияшлыкыште лукмо 25 миллиард теҥге государственный заемын оксажымат Совет правительстве элын поянлыкшым шукемдаш, калыкын илышыжым адакат утларак саемдаш кучылтын. Кажне МТС-лан, школлан, корнылан, больницылан, социализмын чыла пашажланат заем окса кугун полшен да полша. Мемнан Марий АССР-ын экономик ден культурностьшым виядашат калыкын заем оксажым ятыр кучылтмо. Мемнан элыште заем деч пурышо пӱтынь окса родинан вийжым кугемдаш да элым аралаш кугун полша. Теве молан Совет государствын заемжо кугу авторитетан.

Советский Союзын вийже кумдаҥеш, кушкеш да пеҥгыдемеш. СССР промышленный продукцийым лукмо шотышто тӱняште кокымшо верым, Европышто первой верым налын шога.

Колхозный стройын сеҥымашыже мемнан ял озанлыкым тӱняште эн передовойым ыштен. Трактор, комбайн да моло тӱрлӧ ял озанлык машинашамыч мемнан колхоз ден совхоз пасулаште ыштыме нергунтат огыт ыште. 1938 ийын тӱҥалтышыштыже МТС-лаште гына 367 тӱжем трактор пашам ыштен. Тенийсе ийын урожайжым 125 тӱжем комбайн погаш тӱҥалеш. Кодшо ийыште мемнан эл 7 миллиард пуд наре шурным поген. Тыгай поян урожайым кугыжан Россий нигунамат поген огыл.

Капиталистический эллаште у кризис чаклана. Предприятий-шамыч шогалыт, пасула пустаҥыт. 10 миллион пашадыме ӱмбак миллион дене у пашадымешамыч ешаралтыт.

Социалистический озанлык кризисым огеш шинче. Мемнан дене пеш шукертак пашадымым пытарыме, яллаште йорлылык сеҥыме. Мемнан социалистический озанлык ий еда кумдаҥеш. У озанлык, фабрик, шахте, электростанций - шамыч кушкыт, колхоз-шамыч пеҥгыдемыт да зажиточный лийыт. Тений 500 утла у МТС организовайлалтеш. Тракторный парк 16 процентлан ешаралтеш. Тыгакат комбайн 26 процентлан шукемеш.

Чыла тиде кугу строительствылан пеш шуко окса кӱлеш. Совет правительстве тиде оксам социалистический промышленность гыч, ял озанлык гыч, транспорт гыч да торгаймаш гыч налеш. Тыгакак ик мыняр оксам государственный заем гыч налеш.

Кажне ийын пашазе, колхозник да служащий-шамычын пашадаршт кушкеш, кече еда нунын анукышт, государственный заемлаште участвоватлымышт ешаралтеш. 50 миллион утла советский граждан-шамыч заеман улыт. Советский заем облигаций кучышо-шамычлан шагал огыл доходым пуа. Мемнан элысе шемершамыч сталинский пятилетке-шамычын ийлаште 3 миллиард теҥге утла выигрыш ден процентым налыныт.

Шуко миллионан да шуко национальностян советский калык Верховный Советлашке сайлыме годым кугу организованностьым, партий ден правительствылан мучашдымын преданностьым ончыктышт.

Мутат уке, у займлан подписке ыштымаштат шемер калык шкенжын чапшым ончыкта.

Комсомолец-шамыч яллаште колхозник ден единоличник кресаньык коклаште, чодыраште да предприятылаште заемын кугу пайдаже нерген кумда умландарымашым ыштышаш улыт.

У заемлан подпискым ыштат

„Сенькан" колхозышто (Йошкар-Ола район, Павловский ял совет) 1 июльышто активын совещаньыже эртыш. Совещание Кумышо Вичияш Государственный Заем лукмо нерген уверым колыштмек, тунамак у заемлан подпискым ышташ тӱҥале. Тиде совещаньыште чылаже 680 теҥгеаш подписке погымын. Кажне подписатлыше ен ик тылзаш доход суммылан подписатлыш. 68 ияш колхозник Казаринов 50 теҥгеаш у заемлан подпискым ыштен.

А.

Кумышо Вичияш Государственный Заемым (первой ий выпуск) лукмо нерген

ССР Ушем Калык Комиссар-шамыч Советын пунчалже

Калыкын кушшо сбережениймым кумышо вичияш планын озанлык-культур строительстве задачыжым шуктымашке да элын оборонышым умбакыже пеҥгыдемдаш кӱлмашке шупшылашлан лийын, ССР Ушем Калык Комиссар-шамыч Совет, шемер-шамычын пеш шуко пожеланийыштлан келшышын, пунчалеш:

1. Кумышо Вичияш Государственный Заемым (первой ий выпуск) 5 миллиард теҥгеашым лукташ.

2. Заемым 20 ий сроклан—1938 ий 1 декабрь гыч 1958 ий 1 декабрь марте, талукеш 4 процент гыч, лукташ.

3. Заем облигацийым да тудын деч доходым, тиде шотыштак выигрышым, государственный ден местный налог да сбор дене облагатлыме деч утараш.

4. СССР финансе калык комиссариатын пуымо Кумышо Вичияш Государственный Заемым (первой ий выпуск) Условийым пеҥгыдемдаш.

ССР Ушем Калык Комиссар шамыч Совет Председатель—В. МОЛОТОВ.
ССР Ушем СНК дела Управляющий— Н. ПЕТРУНИЧЕВ.

Москва, Кремль. 1938 ий 1 июль.

СПАССК ГЫЧ, 28. VI. 38 ИЙ.
Москва, Кремль

СТАЛИН, МОЛОТОВ, КАГАНОВИЧ, ВОРОШИЛОВ, ЕЖОВ йолташ-шамычлан

Москва—Владивосток перелет ик суткаште шукталтын.

Летчик КОККИНАКИ.
Штурман БРЯНДИНСКИЙ.

ВЛАДИВОСТОК

В. КОККИНАКИ, А. БРЯНДИНСКИЙ йолташ-шамычлан

Правительственный заданьым чаплын шуктымо дене тендам шокшын саламлена. 7600 утла километр пеш нелэ корным 24 шагатат 36 минутышто левэдше Москва—Хабаровск—Владивосток район героический перелет советский ден мировой авиацийын историйышкыже у чапле страницым возен пурта.

Совет Ушем шемер-шамыч тендан сеҥымашда дене кугешнат.

Тендам ӧндалына да тендан киддам кормыштена.

И. Сталин	А. Андреев
В. Молотов	А. Жданов
К. Ворошилов	Н. Ежов
М. Калинин	Н. Хрущев
Л. Каганович	М. Каганович
А. Микоян	А. Локтионов

У ЗАЕМЫМ КУАНЕН НАЛЫТ

Йошкар-Ола типографийсе пашазе ден служащий-шамыч Кумышо Вичияш (первой ий выпуск) заемлан подпискым куанен ыштат. 2 июль 12 час мартен типографий мучко 23 тӱжем теҥгеаш подпискым погымо. Посна пашазе-стахановец-шамыч тылзаш пашадарлан подпискым ыштат. Теве: Деев—400, Бахтин—360, Николаев—300, Борисова—200, Парфенов—185 теҥге гыч подпискым ыштеныт, тыгак моло пашазешамычат у заемым куанен налыт.

Подписке погымаш виян кая.

Мих. В.

Москва—Хабаровск—Владивосток район беспосадочный перелетым организоватлыме шотышто правительственный комиссийын увертарымыже

27 июнь 8 шагатат 36 минутышто Щелковский аэродром гыч (Москва ола лишне) Москва—Хабаровск—Владивосток район маршрут дене беспосадочный перелетыш чоҥештен лектын кайше летчик В. К. Коккинаки ден штурман А. М. Бряндинский составан экипаж конструктор С. В. Ильюшинын кок моторан „Москва" самолетшо дене шындыме заданьым чаплын шуктен. Московский жап дене 28 июнь 9 шагатат 12 минутышто Владивосток деч 155 километрыште улшо Спасский благополучно волен шинчын.

Москва — Хабаровск да умбакыжым Спасскыште волен шичме вер марте юж корно кужыт — тура 6.850 километр. Чынжым 24 шагатат 36 минутышто 7600 утла километрым шагатыште 307 километр кокла скорость дене эртыме.

Чоҥештымаш Москва—Киров—Чердынь — Ванавара—Бодайбо — Зея—Хабаровск да умбакыже Владивосток районышто тура линий дене эртен.

Чоҥештыме корно исследоватлыдыме вер дене, тундра ден тайга ӱмбалне эртен. Чоҥештымаш моткоч нелэ метереологический условийыште ыштлтын. Пӱтынь корно мучко млландым 1000 километр кужытышто велэ ужын, моло корныжо пыл шеҥгелне да пыл коклаште эртен. Чоҥештыме кӱкшыт 30 деч 7 тӱжем метр марте лийын. Хабаровск дек чакеме годым „Москва" самолет куатле кӱдырчан йӱр фронтым вашлийын, пыл мланде марте шуын. Курыкан условийыште пыл гыч лекташ лийдыме лийын. Кӱдырчан йӱр экипаж теҥгыз сер дек лектын, тушто пыл вошт лектын да палемдыме маршрут дене умбакыже чоҥештен, шичмеке самолетын, материальный ужашыже тичмаш исправноста. Самолетын бакылаштыже але 500 килограмм горючий кодын. Отважный летчик - шамычын самочувствийышт сай.

„Москва" самолетын героический экипажше советский ден мировой авиацийын историйышкыже чапле страницым возен пуртен.

—Правительственный Комиссия.

110

У заем шарымын условийже да порядкыже

У государственный Кумышо Вичияшлык Заемым ССР Ушем правительстве 20 ий сроклан, 5 миллиард тенгеашым луктын.

Заем кок выпускан лиеш: беспроигрышный да процентный. **Беспроигрышный выпуск** дене доход облигаций кучышылан выигрыш шот дене тӱлалтеш, а **процентный**—купон дене **процент** шот дене.

Беспроигрышный выпуск заемын облигацийышт тыгай акан улыт: 500, 200, 100, 50, 25, 10 тенгеаш, а процентный выпускышто облигацийын акышт 500, 200, 100 да 25 тенгеаш улыт.

Заемлан кажне подписатлыше тудо могай выпусклан подписатлынеже—беспроигрышныйлан але процентныйлан, тыгакак могай акан облигацийым налнеже, тудо шкенжын желанийже дене ойыра. 25 да 10 тенгеаш облигаций-шамыч заемым кучышо-шамычлан тугай случайыште гына пуалтыт, кунам, подписатлыме суммо дене утларак кугу акан облигацийым нунылан пуаш огеш лий, тидым ушыш налаш кӱлеш.

20 ий жапыште кажне ийыште выигрышын нылтиражше лиеш. **Беспроигрышный выпускын кажне облигацийже выигрышын иктаж могай тиражыштыже обязательне модалтеш.** 100 тенгеаш облигацийлан 150 тенгеаш выигрыш верештеш, але 200, 500, 1000, 3000 тенге верештеш (выигрышын суммыжше облигацийын акшат пура).

У заемын особенностьшо тыште: уже 1939 ийыште беспроигрышный выпуск облигацийын кажне миллион гычше нылне тӱжем облигаций модалтеш, але кокла шот дене коло вич облигаций гыч иктыже. Заем лукмо деч вара первой вич ийыштыже кажне миллион облигаций гыч 182.000 облигаций модалтеш, вес семынже кокла шот дене куд облигаций гыч икте.

Процентный выпускан облигацийын купонжо-лийыт, нине купон почеш первой декабрь гыч государстве ий еда облигацийын ак гычше ныл процентым тӱля (например, 100 тенгеаш облигацийым кучышо ий еда 4 тенге оксам налеш). Процентный выпускан облигаций выигрышный тиражыште огеш участвоватле. 1954 ий первой декабрь гыч тӱҥалын 5 ий коклаште процентный выпускан облигаций шамычым погашатлыме тиражшамыч эртаралтыт. Кажне тыгай тираж деч вара государстве тиражыш лекше процентан выпуск облигацийлан тичмаш акшым заем кучышылан тӱлаш тӱҥалеш (процент тӱлымӧ деч посна).

Калык коклаште заемым добровольно порядке дене гына шарыман.

Пашазе дене служащийшамыч, заемлан подписатлымекышт шкеныштын предприятийысе але учрежденийысе бухгалтерийыштлан 10 тылзе жапыште заемлан оксам зарплате гыч кучен кодаш поручатлат.

Колхозник ден единоличник-кресаньык-шамыч коклаште заемлан подпискым ял совет-шамычын уполномоченныйышт погат. Подписке шот дене взносымат уполномоченныяк погат.

Кажне колхозник, кажне кресаньык-единоличник шкенжын желанийже почеш подпискым ыштымеке заем облигацийым рассрочкыш тӱлымаш дене налын кертеш, але облигацийым наличный оксалан налын кертеш. Подписатлымым тӱлаш рассрочкым 10 тылзылан) 1938 ий 1 июль гыч 1939 ий апрель мартен) пуат.

Подписатлыме счетын первой взносым колхозник ден кресаньык-единоличник-шамыч але подписке ыштыме годымак, але подписке ыштыме деч вара 10 кече срокышто тӱлят. Моло взносым тылзе еда тӧр утыж дене (кажне тылзылан 1 числа деч вараш огыл) 1939 ий 1 майлан чыла тӱлымӧ лийже, манын ыштыме расчет дене тӱлят. Подписчик шкенжын подписатлыме суммыжым досрочно тӱлен кертеш.

Ял совет уполномоченный подписчик деч первый взносым налмыже годым, тудо тудлан кидышкыже расчетный квитанцийым пуа, квитанцийеш тӱлымӧ почеш вара тӱлымӧ чыла взносышто ончыкталтеш. Квитанций почеш подписчик шкенжын тӱлымӧ суммыжлан облигацийым уполномоченный деч налеш.

Уполномоченный подписчик-шамыч деч погымо оксам ял советыште улшо райфинотделын агентшылан сдатла.

Колхозник-тракторист-шамыч деч подписке почеш заемлан оксам МТС-ласе бухгалтерий пога, а ял совет пашаен шамыч деч—ял советын секретарьже.

Артельыште пашадарым регулярне тылзылан ик кана деч шуэн огыл налше яллласе кустарный промысловый артельын членжешамыч заемлан подписке оксам артель правлений коч тӱлят. Тыгай годым подписчик-шамычын поручатлымышт почеш нунылан пашадар тӱлымӧ оксa гыч заемлан взносым правлений кучен кода.

Кумышо вичияш заемлан куанен подписатлышна

Ме, Йошкар-Ола Крупская лӱм пединститутысо студент-шамыч да профессорски-преподавательски состав правительствын лукмо Кумышо Вичияш Заемым (первой ий выпуск), куанен вашлийна.

1 июль кастене тунемме ийым пытарме лӱмеш лиймe погынымаште заем нерген Блинов йолташ сообщеньым ыштыш. Погынымашлан профессор, преподаватель-шамыч заемлан тылзаш пашадар окса дене подписатлышт. Тыгак 2 июльышто чыла студент-шамыч тылзаш стипендийлан подпискым ыштышт. Учительский институтын литературный отделенийыштыже профорг Степанов йолташ студент-шамычым сайын мобилизоватлен кертын. Тыште подпискым 100 проц. ыштыме.

Кызыт ме кеҥеж канышлан яллашке каена. Сандене ме колхозлаште заем шараш полшаш мутым пуэна.

В. Рожкин.

ПРИМЕРЫМ ОНЧЫКТАТ

„Тӱҥалтыш" колхозысо комсомолец-шамыч (Роҥго район) пашаште примерым ончыктен шогат. Комсомолец — Данилов Степанын бригадыже куралме да ӱдымаште пашам эн ончыч пытарен. Комсомолец-шамыч паша нормым 150-200 процентлан темен шогеныт. Кызыт Даниловын бригадыже уборкылан ямдылалтеш.

Комсомолец Фурзиков О. йытын звенам вуйлата. Тудын вуйлатыме звенан йытынже сайын кушкеш.

Комсомолец Игнатьевын инициативыже почеш Лай-Сола ял лишне корным сайын тӧрлен шындыме. Комсомолец-шамыч моло пашаштат активне участвоватлат. РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште агитационно-массовый пашам ыштеныт.

Загайнов М.

Агитбригаде шудо солымаште

ВКП(б) Йоласал райком ден ВЛКСМ райком шудо солымо жапыште олыкышто шудо солышо-шамыч коклаште массовый паша ышташ агитбригадым организоватленыт. Агитбригадыште паша ышташ ВКП(б) ден ВЛКСМ член-шамычым ойырымо.

Агитбригадыште агитатор-шамыч, хор кружок, радио, патефон да молат, пашам ышташ тӱҥалыт. Шудо солымо жапыште чыла колхоз-шамычым культурно массовый паша дене авалташ планым ыштыме.

Е. К. Столяров.

Марбумкомбинатын ик цехше.

У заемлан подпискым кумыл нӧлтын ыштат

Самырык Марий республикын чыла шемерже шамыч Кумышо Вичияш (первой ий выпуск) государственный заемым лукмо нерген правительствын пунчалжым пеш кугу куанымаш дене вашлийыныт. Тенгече да тачe лийше предприятийласе, учреждениласе да организацийласе митингылаште пашазе, служащий моло шемер-шамычат правительствын пунчалжым ик йӱк дене одобритленыт да, ик ен семын, подпискым ышташ тӱҥалыныт, подписке ыштымаште активность эре нӧлталтын толеш.

* * *

Первой июньышто Йошкар-Оласе внуторг пашазе-шамычын кӱчык митингышт лие. Заем лукмо нерген правительствене пунчалым парторг Степанов йолташ увертарыш. „Сталинский кок вич ийым сайын шуктымо дене мемнан эл тӱняште куатле социалистический державыш савырнен. Заемлан подпискым ыштен, мемнан элын куатшым эше чот пенгыдемдена, тудын обороноспособностьшым эше чот виянгдена!" — манеш Степанов йолташ. Заемлан ик тылзаш пашадарым пуэна, манын ик йӱк дене пунчалым луктыч. Кӱчык жапыште 6 тӱжем тенгеаш подпискым ыштышт.

* * *

Лесотехнический институтын митингыштыже 800 утла ен лийын. Заем нерген правительствын пунчалжым партком секретарьын заместительже Столяров йолташ увертарыш. Тудын почеш куд ен выступатлыш. Выступатлыше-шамыч пунчалым единодушно саламлена да одобритлена, заемлан подпискым „рӱжге" ыштен, мемнан родиным шалаташ лийдыме крепостьыш савырена,—маныч. Студент-шамыч тылзаш стипендийлан, служащий-шамыч тылзаш пашадарлан подпискым ышташ да у заем нерген массе коклаште кумда агитацийым ышташ тӱҥалаш пунчальыч. Студент Никитин ден Савин стипендийым 200 тенгем налыт, а подпискым 300 тенгелан ыштеныт. Кызыт подпискым 70 тӱжем тенгелан ыштыме.

* * *

Кирзавод ден электростанций пашазе, служащий ден инженерно-технический пашаен-шамыч у заем нерген пунчалым ик ен гай одобритлен вашлийыныт. Митингыште пашазе ден служащий-шамыч чыланат лийыныт.

„Мемнан элын шемержешамыч Верховный Советлашке сайлыме годым шкеныштын морально-политический единствошт ым демонстрироватлен, Ленин—Сталин партий ден Совет правительствылан безграничне ӱшанымыштым ончыктышт. Заемлан подпискым ыштен, ме адакат ик кана шке преданностьнам ончыктена"-манеш электростанцийын ударникше Мазунов йолташ. Завод да электростанцийын пашазе да служащийже-шамыч кумарняш да тылзаш пашадарлан подпискым ышташ пунчальыч. Тунамак подпискым ышташ тӱҥалыч.

ВЛКСМ Марий Обком да комсомольский ден пионерский газет пашаен-шамыч шке митингыштышт тылзаш пашадарым у заемлан пуаш пунчалыныт. Подписке дене 100 процентлан авалтыме.

Заемлан подписке ыштымаш активне эрта. Чыла вережат подпискым 100 процентлан ыштат.

Комсомольский организаций-шамычлан у заем нерген кумда массылан большевистский умылтарымашым организоватлыман.

Ал. Соколов.

ТИМОЕВ САЙ ПРОПАГАНДИСТ

Тимоевым Морко районышто шукыжо палат, тудо „Пайгатнур“ колхоз пеленсе комсомольский комитет секретарьлан пашам ышта. Комсомольский организаций сайлаш ямдылалтме жапыште пеш кугун полшыш.

Чыла избиратель-шамычлан избирательный законым комсомолец-шамыч тунуктеныт. Комсомолец агитатор-шамыч Тимоев, Меньшаков, Суворов избирательный закон тунуктымаште пашам ыштеныт.

Кызыт комсомольский комитет уборкылан виян ямдылалтеш. Тӱредме, шудо солымо машина ремонтироватлымым тергаш „куштылго кавалерийым“ ыштыме.

Тидын дене пырля Тимоев йолташ комсомолец-шамыч дене политучебым эртара. Политучебышто „Наша родина“ да „СССР и капиталистические страны“ книга почеш занятийым эртара. Занятийыште учебный наглядный пособийым кучылтеш. Тимоев Морко районышто сай пропагандистлан шотлалтеш.

Николаев А. Н.

Политучебо ок эртаралт

„Вуртем“ колхозышто (Морко район) первичный комсомольский организаций почылтмылан 3 тылзе лиеш гынат, алье марте ик канат политзанятий лийын огыл. Санденак комсомолец-шамыч политикым шагал шинчат. Тидым ВЛКСМ Морко райком пала гынат, политзанятий эртарымаште нимогай полышым ок пу.

Микуш.

ВЛКСМ Обком пеленсе пропагандистский курсым тунем пытарыше-шамыч.

РСФСР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТЫШ САЙЛЫМЫН ОБЩИЙ ИТОГШО НЕРГЕН ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ КОМИССИЙЫН УВЕРТАРЫМЫЖЕ

РСФСР мучко 93.927 избирательный участке да РСФСР Верховный Советыш сайлышашлан 727 избирательный округ уло.

Сайлымаш 1938 ий 26 июньышто эрдене 6 шагат гыч йӱдым 12 шагат марте лийын. 27 июнь йӱдым 12 шагатлан окружной избирательный комиссий-шамыч РСФСР Верховный Советыш чыла 727 депутат сайлымым регистрироватленыт. Сайлыме чыла депутат-шамыч коммунист ден беспартийне - шамыч блокын кандидатышт улыт.

Центральный избирательный комиссийыш чыла 727 избирательный округ деч голосованьын итогшо нерген данный-шамыч пуреныт.

Ятыр утларак торасе участке - шамычын шотлаш огыл гын, голосованьыште участвоватлыше избиратель-шамыч шотым шотлымаш тӱн шотышто пытен.

РСФСР мучко РСФСР Верховный Советыш сайлымаште йӱк праван 60.368.858 еҥым регистрироватлыме ыле. Голосованьым шотлымын результатше-шамыч ончыктат: тынар избиратель гыч голосованьыште 59.936.715 еҥ участвоватлен, тидыже йӱк праван граждан-шамыч общий шот гыч 99,3 процент лиеш.

РСФСР Верховный Советыш сайлышашлан чыла избирательный округышто коммунист ден беспартийне-шамыч блокын кандидатышт верч 59.542.993 еҥ голосоватлен, тидыже голосованьыште участвоватлыше избиратель - шамыч чумыр шот гыч 99,3 процент лиеш.

„РСФСР Верховный Советыш сайлыме нерген Положеньын“ 80 статьяже почеш недействительныйлан шотлымо бюллетень 73.226 ыле. Кандидат-шамычын фамилийыштым удыралман бюллетень 320.496.

РСФСР Верховный Советын 727 сайлыме депутатше гыч—568 коммунист да 159 беспартийный. Ӱдырамаш депутат—157.

РСФСР Верховный Советыш сайлышашлан Центральный избирательный комиссий.

1938 ий 27 июнь.

Г. И. КОНДРАТЬЕВ

ВЛКСМ Обком секретарь

Эрыкан Марий АССР-ын молодежшо

Мемнан Марий АССР-се молодежь чыла шемер калык дене пырля 26-шо июнь—РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлымашым кугу политический нӧлталтмаш дене вашлие. 1938 ий 26 июнь кече марий калыкын историйышкыже кугу пайрем лийын шӧртньӧ буква дене возалтеш.

Ленин-Сталин вуйлатыме почеш русский пашазын полшымыжо дене 20 ий ожно уло калык дене пырля капиталистический эксплоатацийым сӱмырышт, кугыжан палач ден чиновник-шамычын пызырымашышт гыч утлышт. 17 ий ожно Ленин-Сталин гений дене, партий да пашазе классын воляшт дене Великий Октябрьский Социалистический Революцийын икшывыжым — Марий Автономный областьым образоватлыме. Сталинский Конституций почеш Марий областьым Марий Автоном Социалистический Республикыш савырыме.

Мемнан кугу Социалистический родинын виян калыкше ден пырля Марий АССР-се шемер - шамычат зажиточный да культурный илышым сеҥымаш дене строитлат. 17 ий жапыште мемнан республикыште сеҥымашым ыштымаш—тиде Ленин - Сталин национальный политикын торжествыжо. Марий республикысе колхоз пасулаште шӱдӧ дене трактор-шамыч, лу дене комбайн-шамыч да моло тӱрлӧ ял озанлык машина-шамыч пашам ыштат. Мемнан республикыште ятыр фабрик ден завод-шамычын кугу тӱныкышт кӱшкӧ нӧлталтын, патырланен шога. Волга эҥерын сылне серыштыже кугу гигант—Марбумкомбинат кушкын да кушкеш.

Марий АССР-се молодежь республикысе чыла калык озанлык отраслышке шкенжын способностьшым применитлаш эрыкан. Чыла ӱдыр-рвезе-шамыч тунемыт, пашам ыштат да канат, общечеловеческий культурын кӱкшытышкыжӧ каят. Мемнан республикыште кум высший учебный заведений уло. 496 тӱҥалтыш школышто чылаже 43 тӱжем 990 йоча-шамыч тунемыт. Мемнан 141 пелә кыдалаш школна, 24 кыдалаш школна уло, тушто чылаже 38 тӱжем 68 ученик тунемеш.

Марий республикысе Ленинский комсомолын 17 тӱжеман армийже элын чыла политический, озанлык да культур пашаштыже активне участвоватла. Комсомол социалистический строительствын тӱрлӧ участкылаштыже ответственный пашам ыштыше ятыр еҥ-шамычым куштен. Теҥий 6 тылзе жапыште мемнан республикысе комсомол организаций - шамыч партийный, советский да озанлык-кооперативный пашаш 968 комсомолецым вывигатлен. Комсомол большевистский партийлан мучашдымын преданне улмыж дене калыкын ӱшанымыжым заслужитлен. Тидым эртыше избирательный кампаний раш ончыкта. РСФСР ден Марий АССР Верховный Совет депутат - шамыч кокла гыч ныл ужашыже самырык депутат улыт, нунын коклаште 21 еҥже комсомолец.

Депутат коклаште У-Тор'ял районысо самырык стахановка - животноводка Нюра Пивоварова, стахановка-трактористка Попова Мария, Афанасьева Мария, Марий-Турек районысо „У вий“ колхозын бригадирже Мамаева Мария, Марбумкомбинатысе комсомольский комомитет секретарь Костин да молат улыт.

Избирательный кампаний годым комсомол ден молодежь мемнан партийлан активне полшеныт. 420 комсомолец утла избирательный участкылаште пашам ыштеныт, тиде шот гыч агитаторлан 2163 еҥ, лудшо ден беседчиклан 1254 еҥ ыштеныт. Окружной ден участковый избирательный комиссийлаште 732 еҥ, агитколлектив составыште—129 еҥ пашам ыштеныт. Тыге шӱдӧ дене комсомолец-шамыч коммунист ден беспартийный сталинский блокын агитаторжо лийыныт.

Комсомолец агитатор Петьяков йолташ (Ошла прорабпункт, Йошкар-Ола район) избирательный закон тунемме кружокышто пашам эреак ыштен шоген. Роҥго районысо „Йошкар кече“ колхозышто Таныгин йолташ, „Азнур“ колхозышто Козырев йолташ, Кужеҥер районысо Сталин лӱм колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций секретарь Куклин йолташ да молат агитаторлан пашам моштен ыштеныт. Нине йолташ-шамыч избирательный законым тунемме да Верховный Совет депутатыш кандидат - шамычын илышыштым тунемме дене пырля Испанийысе, Китайысе да Чехословакийысе событийым умыландарен шогеныт.

Мемнан молодежь шке родинжым чот йӧрата. Ме, самырык патриот - шамыч шкенан элнам чаплын аралаш ямде улына.

Комсомолец-шамыч, фотоальбомым ышташ полшыза

5 июль кечын мемнан пеледше родинан пиялан йочаже-шамыч шке родиныштлан чапле подаркым ямдылат. Тиде кечым ваш лияш Йошкар-Оласе „Пионер пӧртысӧ“ пионер-шамычат ямдылалташ тӱҥалыныт. Нуно совет йоча-шамычын пиялан, весела илышыштым ончыктышо фотоальбомым ямдылат. Альбомлан снимкым ыштымаш чыла вереат ик кечыште каныш годым эртаралтеш. Альбомлан йоча-шамычын канышышт гыч чыла моментат налалтеш.

Кажне технический станций, пионер пӧрт, колхоз йоча пӧртысӧ да посна фотолюбитель-шамыч иктым але икмыняр фото сӱретым пуат. Чыла нунын пумо сӱретыштым иктыш поген фотоальбом ышталтеш.

Фото снимке-шамычым ыштымаште тыгай условийым шекланымаш: снимкын размерже 18Х24 але 9Х12 нимогай амыртылмаш деч посна, лиеш гын—матовый кнагаш печатлыме лийман.

Кажне снимке пелен тыгай сведение лийман: снимке авторын фамилий, лӱм да ачажын лӱмжӧ, снимке ыштымын верже, могай момент. Чыла снимкым заказной письмашан республиканский йоча технический станцийыш (Иошкар-Ола, Волков урем, 83 №-ан пӧрт) 10 июль деч вара огыл колтыман: ик экземплярже комсомолын ХХ ий темме юбилейже кечын ВЛКСМ ЦК-лан пуалтеш, весыже Марийский ВЛКСМ Обкомлан пуаш альбомлан кодалтеш.

Альбомлан снимке ыштымаште комсомольский организаций, йоча-технический станций-шамыч активын полшышаш улыт.

Зайцев.

Республиканский ДТС пеленсе фотолабораторийын вуйлатышыже.

Политик тунеммашым кӱшыл верыш

29—30 июньышто ВЛКСМ Маробкомышто, ВЛКСМ райком политучебо отдел вуйлатыше-шамычын совещание эртыш. Совещаньыште политучебо отдел вуйлатыше-шамычын комсомол ден несоюзный молодежь коклаште политический тунеммаш нерген отчетым колыштмо. Отчет гыч раш койо: посна ВЛКСМ райком секретарь ден политучебо отдел вуйлатыше-шамыч: Кырык-Марий--Алатов ден Садков, Морко—Петров ден Илларионов, Кужеҥер — Морозов ден Паймаков кӱлеш семын политучебо пашам вуйлатен огыт шого. Теве Кырык-Марий районышто 5 тылзе коклаште пропсеминарым ик канат эртарыме огыл. Июнь тылзыште 44 политшколышто ик занятийымат эртарыме огыл.

Тугак ВЛКСМ Морко райкомышто июнь тылзыште 41 политшколышто заниматлен огытыл, а тужечын таче кече марте 16 пропагандистше огеш сите. Пропагандистлан райкомол секретарь Петров больница пелен политграмот кружокышто пашам ышта. ВЛКСМ райком секретарь Петровлан моло пропагандистлан пример ончыктымо олмеш шкежат пеш чӱчкыдын занятийым кӱрлын.

ВЛКСМ райком бюрошто пропагандист ден секретарь комсомольский организаций-шамычын пашашт нерген пеш шуэн колышталтеш. Нине ВЛКСМ райком паша ен шамычын ышкеныштынак але вуйлыштышт комсомольский политучебым кеҥеж годым сезонность лийман шонымашышт кодын. Тиде сезонностьым кызытак пытыман.

ВЛКСМ ЦК ончыктымо почеш ик районыштат семинар ок эртаралт. Шуко вере пропсеминар эртарымашым совещаньыш савыреныт.

Посна ВКП(б) райком-шамыч: Морко, Шернур, Кырык-Марий, комсомольский организацийлан политический пашам кӱшыл верыш шындаш пеш начарын полшен шогат.

Лекций, пропсеминарлан колтымо оксам огыт кучылт. Теве, Кырык-Марий, Шернур да молат, ВЛКСМ райком-шамыч ик теҥгемат лекций, пропсеминар эртараш кучылтын огытыл.

Ятыр жап калык тушман—буржуазный националист кашак комсомольский организацийын руководствышышеҥын пурен, пропагандистлан логалын, политик тунеммашым развалитлен шогеныт. (Фарбер, Дубровин Йошкар-Ола). Кызытат але калык тушман кашак йӧршын вож гычак пытарыме огыт ул. Сандене але йотке посна комсомольский организацийыште эн ончычак политический учебым развалитлаш тӧчен шогат. Калык тушман кашакын,вредительствын последствийжым але йотке посна районышто: Морко, Кужеҥер, Курык-Марий пеш эркын пытарен шогат.

Совещаньыште ВЛКСМ райком-шамыч дене эн ончычак политучебо отдел вуйлатыше-шамыч ончылан комсомол дене несоюзный молодежь коклаште политический учебым решительне саемдышаш нерген, ВЛКСМ Обком задачым шынден. Тидын дене совещание петырныш.

ВЛКСМ райком секретарь да политучебо отдел вуйлатыше-шамычын задачышт, совещаньыште пумо указанийым, чыла пропагандист, комитет да первичный комсомольский организаций секретарь-шамыч дек шуктен, политический учебым паша дене саемдаш конкретне пижман.

Г. М.

ПОЛИТЗАНЯТИЙ ОГЕШ ЭРТАРАЛТ

„У пасу“ колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште (Шернур район) массово-политический паша огеш ышталт. Политучебо комсомолец-шамычын политический шинчымашыштым йӧлталмыште тӱҥ задачылан шотлалтеш. Но тиде комсомольский организацийыште тылзе жапыште ик политзанятийымат эртарыме огыл. Комсомольский собраний кварталлан ик кана веле лиеш, но тудыжат ямдылалтде эртаралтеш. Несоюзный молодежь ден нимогай пашат огеш ышталт. Комсорг Шарабуев йолташ кӱлеш семын пашашке пижын огыл. Шернур ВЛКСМ райкомлан кызытак тиде организацийлан полшышым пуман.

Н. Ломбер ден комсомолец.

* * *

Тыгак „Тӱҥалтыш“, „Йошкар кече“ да Чапаев лӱм колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийлаште (Роҥго район) политучебым мондeныт. Май тылзе деч вара ик политзанятийат лийын огыл. Комсомольский собраний пеш шуэн да нимогай критик деч посна эрта. А собраньышке 50 проц. веле толыт. Несоюзный молодежь дене паша йӧршеш огеш ышталт. Садланак вет 3 тылзе коклаште комсомольский организацийшамыч кушкын огытыл. Теве „Тӱҥалтыш“ колхоз пеленсе комсомольский организацийыш Писарев йолташ комсомолыш пураш йодмашым пуэн, но тудын йодмашыжым тылзе утла ончыде киктат.

Тидын нерген ВЛКСМ Роҥго райком раш шинча гынат, нимогай мерым ыштен огыл.

Рябинин.

30 июнь кечын осоавиахим лагерыште Иошкар-Оласе молодежь-шамычын РСФСР ден Марий АССР Верховный Советлаш сайлыме итог да тунемме ий пытыме лӱмеш массовый гуляне лийын. СӰРЕТЫШТЕ: гуляне годым. Фото Овечкинын.

ПЕЛЕДАЛТШЕ УЖАР ОЛЫКЫШТО

30-шо июнь. Игече мотор. Йошкар-Оласе пиялан рвезе, ӱдыр-шамыч пайрем вургемым чиен, ужар олыкыш погыненыт. Олык сылне, йыр-ваш пеледыш. Ломберыште тӱрлӧ-тӱрлӧ кайык-шамыч илышын сылнылыкшым моктен мурат. Кайык мурымо йӱк гаяк молодежь-шамычын мурымо йӱкышт чодра мучко йоҥгалтеш.

Оркестр вальсым шокта. Оркестрын мурыжо почеш пиялан рвезе ден ӱдыр-шамыч парын-парын кидым ваш кучен ласкан гына пӧртыт. Нуно вальсым тансоватлат.

Теве тансовальный площадь деч изишак ӧрдыштырак ломбер воктене ик тӱшка волейбол дене модеш. Шукыжо чодыра воктене РСФСР ден Марий АССР Верховный Советлаш сайлымышт нерген, тунемме ийым пытарме нерген да тулеч молымат куанен кутырен коштыт. Йыр-ваш сылне, куанымаш да пиял!

Тыгай сай гуляне эн первой митинге ыштыме дене почылто. Митингым ВЛКСМ Иошкар - Ола горком секретарь **Меледин** йолташ почын. Митингыште гуляныш толшо молодежь-шамычым саламлаш первой мутым Марпединститутын выпускник-отличникше **Дождиков** йолташ налеш. Тудо мемнан социалистический элысе молодежын чапле илышыже, пиялже нерген, наукым кугу эрыкше дене тунеммыже нерген куанен каласкалыш. Дождиков йолташ почеш **Коротков** (марпедрабфак), **Игумнов** (комвуз), Бригин (пелэ кыдалаш ден кыдалаш школ профсойуз гыч) йолташмыт молодежым куанен саламлышт.

Пеледалтше ужар олыкышто молодежный гуляне кас мартен лийын. Тыге мемнан молодежь сайын, культурно каваш кугу праван.

Ив. Луй.

Осоавиахим лагерь.

ФУТБОЛ

26 июньышто „Кугу-Нур“ колхоз ден „Патыр“ колхозын валейбольный встречышт лие.

„Кугу - Нур“ колхозысо команде сай модо. „Патыр“ колхоз командым 10:0 счет ден сеҥыш.

Тиде кечыштак „Кугу-Нур“ колхозысо 1-ше да 2-шо бригаде дене футбольный встречышт лие. Модмаш 1 бригаде 2-шо бригадым 2:0 счет ден сеҥыш.

Кызытсе „Кугу-Нур“ колхоз команде Морко райцентр сборный команде дене модаш ямдылалтеш.

Майский Йыван.

Отв. редактор— Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Иошкар Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—648. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.